

провести оздоровлення бюджетної та банківської систем загалом, що дозволить стабілізувати фінансову безпеку України.

Список використаних джерел:

1. Винниченко Н. В. Оцінка стану фінансової безпеки в Україні / Н.В. Винниченко, О. М. Есманов // Економічний часопис-XXI. – 2014.- № 3-4(2) – С. 47-51.
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277.
3. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/>
4. Оспішева В. І. Фінанси: курс для фінансистів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://libfree.com/159185519-finansifinansi_kurs_dlya_finansistiv__ospischeva_vi.html
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36728

Кобзар І.А.

студент,

Науковий керівник: Клименко Д.Б.

кандидат економічних наук, доцент,

Університет державної фіскальної служби України

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Впродовж останніх років банківська система України розвивалась досить динамічно: змінювалась кількість банківських установ, обсяги їхніх активів, попит на послуги з боку споживачів. Вітчизняну банківську систему можна охарактеризувати як таку, що має коротку історію, будується методом «спроб і помилок», чутлива до змін на міжнародних ринках, є основним елементом фінансового сектору та наразі перебуває у кризовому стані.

Питання розвитку банківської системи України досліджувало чимало вчених. Зокрема, П. Буряк, Ю. Бойко, О. Вовчак, М. Гасюк, В. Дудченко, О. Чуб та інші.

Банківська система України – це сукупність різних видів національних банків і кредитних установ, що діють в рамках загального грошово-кредитного механізму.

Зміна зовнішнього середовища, зокрема прояви світової фінансової кризи, зовнішня військова агресія, а також внутрішні економічні та політичні негаразди негативно вплинули на український банківський сектор: погіршилася якість активів, зросла частка простроченої заборгованості за кредитами, посилюється відтік коштів з депозитних рахунків, збільшилася вартість ресурсної бази (депозитів), знизилися фінансові результати діяльності переважної кількості банків, частину банків було ліквідовано [1].

Як наслідок, впродовж 2016 року 82 банки було визнано неплатоспроможними, та виведено з ринку. 17 банків були виведені з ринку в 2016 році, зокрема чотири банки за непрозору структуру власності, три – за порушення банківського законодавства в сфері фінансового моніторингу. Два банки обрали шлях самоліквідації. Помітним також було зменшення банків з іноземним капіталом, лише впродовж 9 місяців 2016 року їх кількість зменшилась до 25 одиниць [5].

Зменшення чисельності банківських установ супроводжувалося значним скороченням основних показників їх діяльності. Кредитна активність банківських установ продовжує залишатись невисокою, що обумовлено обмеженим колом надійних позичальників, високим рівнем невизначеності щодо подальшого економічного розвитку та високою вартістю кредитного ресурсу. Згідно з даними НБУ, станом на 01.07.2016 р. середня відсоткова ставка за кредитами в національній валюті відповідала 19,40% (21,5% станом на 01.01.2016 р.). Для кредитів в іноземній валюті показник відповідав 9,2% (6,9% станом на 01.01.2016 р.). Зниження облікової ставки НБУ супроводжується також поступовим зниженням вартості кредитного ресурсу на внутрішньому ринку [4].

Значний вплив ресурсів з банківської системи, погіршення платоспроможності постачальників – це основні фактори, які негативно вплинули на якість активних операцій банківських установ.

Детальна інформація про динаміку зміни кількості банків України відображена на рисунку 1.1.

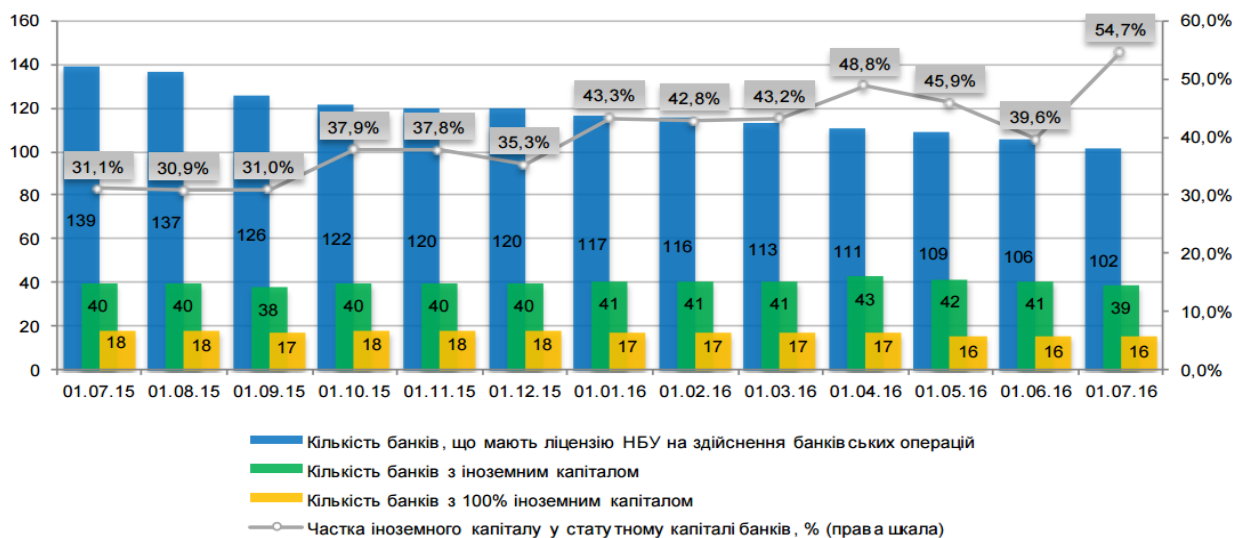

Рис. 1.1. Динаміка кількості зміни банків України

Джерело: [3]

Проведені дослідження свідчать, що головними чинниками, від яких залежить кількість банків у національній економіці, є законодавчо встановлений порядок щодо виконання банками покладених на них функцій, регуляторні вимоги до розміру статутного й регулятивного капіталу, дотримання економічних нормативів та забезпечення умов для вільної конкуренції на банківському ринку [2].

**Динаміка основних показників стану капіталу
банківської системи України протягом 2013-2016 років**

Показник	2014	2015	2016
Капітал, млрд. грн	192,6	148,0	139,2
У т.ч. статутний капітал	185,2	180,2	218,2
Відношення наявного капіталу до статутного	1,04	0,82	0,64
Частка капіталу в пасивах, %	15,1	11,2	11,0
Відношення активів до капіталу	6,6	8,9	9,1
Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	34,0	32,5	45,9

Джерело: [3]

Банківська система у січні 2017 року працювала прибутково – платоспроможні банки отримали 338 млн. грн. чистого прибутку. За аналогічний період минулого року банківська система отримала чистий збиток у розмірі 890 млн. грн.

Прибутковість банківської системи у січні 2017 року була забезпечена насамперед зростанням чистого процентного доходу на 29.5% (в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року) до 4 131 млн. грн., чистого комісійного доходу – на 24.8%, до 2 078 млн. грн. Це стало можливим через зниження вартості фондування, в першу чергу, депозитів населення, а також відновленню попиту на банківські послуги.

Виходу банківської системи на прибутковість також посприяв позитивний результат від торгівельних операцій: цей показник у січні 2017 року склав 484 млн. грн., тоді як у січні минулого року результат від торгівельних операцій був від’ємним – 1 841 млн. грн. через ефект валютної переоцінки цінних паперів. Разом з тим, відрахування у резерви платоспроможних банків у січні 2017 року збільшилися у 2.45 рази в порівнянні з аналогічним періодом минулого року – до 3 112 млн. грн.

Значно зменшилася кількість та частка збиткових банків. Так, з 93 банків, що були платоспроможними станом на 1 лютого 2017 року, 76 у січні були прибутковими та отримали чистий прибуток 2.17 млрд. грн., 17 банків – збитковими зі сукупним чистим збитком в 1.84 млрд. грн. У січні 2016 року 90 банків отримали прибуток у 1.61 млрд. грн., 26 банків показали збиток у розмірі 2.50 млрд. грн. [3].

Отже, можна зробити висновок, що перспективі розвитку банківського сектору національної економіки сприяє:

- підтримка та підвищення ліквідності банків;
- повернення довіри клієнтів до банків;
- удосконалення та поліпшення якості банківських послуг;
- забезпечення інноваційного розвитку;
- нарощення капіталу банків;
- підвищення ефективності державного регулювання [2].

Сучасний стан банківської системи, це в переважній більшості, наслідки негативного впливу як зовнішніх так і внутрішніх факторів. Вони мають як суб'єктивний так і об'єктивний характер. Зменшення впливу окремих факторів не призведе до загального покращення роботи системи. Тому проведення заходів та реформ повинно мати системний характер.

Криза недовіри клієнтів по відношенню до банківських установ грає вирішальну роль в забезпеченні безперебійного функціонування банківської системи. Тому в найближчій перспективі вирішення цієї задачі є пріоритетним як для керівництва Національного банку України так і для керівництва кожної окремої банківської установи.

Тому у досягненні зазначених перспектив особливого значення набуває підвищення ефективності регуляторної політики НБУ та її орієнтація на стабілізацію ситуації на грошово-кредитному ринку, підтримку стабільної роботи банків, сприянню безперебійному здійсненню платежів та вчасному виконанню банками зобов'язань перед вкладниками.

Список використаних джерел:

1. Абрамова І.В., Дема Д.І. Стан та перспективи розвитку банківської системи України / І.В. Абрамова, Д.І. Дема // Фінанси та оподаткування. – 2016. – №1(71). – С. 83-89.
2. Лойко В.В., Павленко В.В. Банківська система України: стан та перспективи розвитку / В.В. Лойко, В.В. Павленко // Ефективна економіка. – 2015. – № 9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4447>
3. Національний банк України: Офіційне інтернет-представництво. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=98788&cat_id=37650
4. Національне рейтингове агентство «Рюрік». Аналітичний огляд банківської системи України за I півріччя 2016 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua>
5. Міщенко В.І., Науменкова С.В. Банківська система України: проблеми становлення та розвитку / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова // Фінанси України. – 2016. – № 5. – С. 7-33.

Хромушина Л.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет*

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ ТА УЗГОДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА-БОРЖНИКА

Подальше функціонування підприємства, яке перебуває у кризовому фінансовому стані, успішна діяльність та розвиток у перспективі є можливими за умов обґрунтованої розробки та успішної реалізації плану фінансового оздоровлення, або плану санації підприємства.

Розробка планів санації здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його